

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at skærpe straffen for ulovlig tvang efter straffelovens § 260 i forbindelse med indgåelse af ægteskab. Med henblik herpå foreslås det at indføre en forhøjet strafferamme på 4 års fængsel for sådanne tilfælde af ulovlig tvang. Den foreslåede forhøjelse af strafferammen har til formål at afspejle samfundets stærke afstandtagen fra tvangsægteskaber.

2. Gældende ret

2.1. Efter straffelovens § 260 straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år for ulovlig tvang den, som ved vold eller trussel om vold, om betydelig skade på gods, om frihedsberøvelse eller om at fremsætte usand sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare privatlivet tilhørende forhold tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget. Det samme gælder den, som ved trussel om at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller om at fremsætte sande ærerørigt beskyldninger tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, for så vidt fremtvingelsen ikke kan anses tilbørlig begrundet ved det forhold, som truslen angår.

Bestemmelsen fortolkes således, at truslerne om vold mv. ikke behøver være udtrykkelige, men kan fremgå af situationen.

Ulovlig tvang efter straffelovens § 260 er fuldbyrdet, når tvangen har haft den tilsigtede virkning. Hvis tvangen ikke har virket efter hensigten, kan der efter omstændighederne straffes for forsøg på ulovlig tvang, jf. herved straffelovens § 21.

Straffelovens § 260 omfatter tilfælde, hvor nogen med de i bestemmelsen angivne midler tvinges til at gøre, tåle eller undlade noget. Bestemmelsen omfatter således en række forskelligartede tilfælde, idet det ikke har betydning for afgrænsningen af det strafbare område, hvad ofret tvinges til, men alene med hvilke midler ofret tvinges.

Bestemmelsen omfatter bl.a. tilfælde, hvor en person ved vold eller trussel om vold (herunder trussel om drab) tvinges til at indgå ægteskab. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en far truer sin datter med vold eller med at slå hende ihjel, hvis hun ikke gifter sig med den mand, som faren har valgt til hende.

Straffelovens § 260 omfatter endvidere alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til den ulovlige tvang, jf. herved straffelovens § 23. Dette vil bl.a. kunne omfatte en far, der tilskynder sin søn til at udøve vold eller fremsætte trusler om vold mod sin datter for at tvinge hende til at indgå ægteskab.

2.2. Domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 260 sker i praksis ofte i tilknytning til domfældelse for andre straffelovsovertrædelser som f.eks. grov narkotikakriminalitet, røveri eller frihedsberøvelse. Sådanne sager er mindre egnede til at vurdere det gældende strafniveau for overtrædelse af straffelovens § 260.

Rigsadvokaten har oplyst, at i sager, hvor der alene er sket domfældelse for ulovlig tvang, eller hvor dette har været hovedforholdet i sagen, må straffene for overtrædelse af straffelovens § 260 i almindelighed antages at ligge på mellem 40 dages og 6 måneders fængsel afhængig af de konkrete omstændigheder i sagen, herunder om der har været anvendt vold. Der er dog også enkelte eksempler på sager, hvor straffen er udmålt lavere, herunder til dagbøder, ligesom der er enkelte eksempler på sager, hvor straffen er udmålt til mere end 6 måneders fængsel.

Som eksempler på tilfælde, hvor straffen har været udmålt til 6 måneders fængsel, kan nævnes et forsøg på ved at true med en kniv at tvinge en taxachauffør til at køre fra Odense til Ålborg uden betaling, og et forsøg på ved at gribe fat i en forbipasserende 15-årig pige at tvinge hende ind i en bil. I den sidstnævnte sag blev der ved strafudmålingen også lagt vægt på, at gerningsmanden tidligere var straffet for ulovlig tvang.

Bortset fra en enkelt ældre sag (hvor den tiltalte blev frifundet) ses der ikke i trykt retspraksis at være sager om ulovlig tvang til at indgå ægteskab. Justitsministeriet har ikke kendskab til konkrete straffesager